

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	16

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2024 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması	4
Tablo 3: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)	4
Tablo 4: 2024 Yılı Proje Ödeneklerinin Kullanım Durumu (TL)	10

KISALTMALAR

KOP : Konya Ovası Projesi

KOP BKİB : Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Yılı İçerisinde Harcanamayan Proje Ödeneklerinin Uygulayıcı Kuruluşların Açtığı Banka Hesaplarına Blokeli Olarak Aktarılması ve Bu Kaynakların Takip Eden Yıllarda Muhasebe Sistemi Dışında Yönetilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Gayrimaddi Hak Alımlarında Sermaye Giderleri Yerine Cari Giderler Tertibinden Ödeme Yapılması

2. Bazı Hizmet Alımlarında Kalkınma Ajansları İçin Düzenlenen Mevzuatın Uygulanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP BKİB), 03.06.2011 tarihli ve 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

Başkanlık 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) gereğince 5 yıl için kurulmuş olup, görev süresi en son 03.06.2021 tarihli ve 4072 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 08.06.2026 tarihine kadar uzatılmıştır.

Başkanlık, 02.07.2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nın 147'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmış olup, görev ve hizmet tanımlamalarında değişiklik olmadan görevine devam etmektedir.

642 sayılı KHK'da Başkanlığın kuruluş amacı;

- Bölgelerin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların proje ve faaliyetlerinin uyum ve bütünlük içinde yürütülmesini sağlayacak eylem planları hazırlamak, bunların uygulanmasını koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek,
- Eylem planları kapsamındaki kamu yatırımlarının etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kurumlar arası koordinasyonu sağlamak,
- Eylem planlarının gerektirdiği yatırımlara ilişkin teklifleri ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlamak, önceliklendirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına göndermek,
- Bölgedeki kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen yatırım projelerini izlemek ve değerlendirmek,
- İlgili kamu kurum ve kuruluşlarınca talep edilmesi hâlinde, yatırım projelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, bu süreçte gerektiğinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslara göre malî ve teknik destek sağlamak,

- Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,
 - Bölgelerinin gelişme potansiyeline, sorunlarına ve imkânlarına dair araştırma, etüt, proje ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,
 - Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları için başta kurumsal kapasite ve beşeri kaynak konuları olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının belirleyeceği usûl ve esaslara göre mevcut proje ve programlarla mükerrerlik oluşturmayacak yenilikçi destek programları tasarlamak ve uygulamak,
 - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilecek diğer görevleri yapmak,
- olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Başkanlığın teşkilatı, personelin nitelikleri ve kadrolara ilişkin hususlar, personelin atanması, ücret ile diğer mali ve sosyal hakları 642 sayılı KHK ile düzenlenmiştir. KHK'da; Başkanlıkların, bir Başkan, iki başkan yardımcısı, İzleme ve Değerlendirme Koordinatörlüğü ve Yönetim Hizmetleri Koordinatörlüğü ile bölgelerinin özellikleri, ihtiyaçları ve eylem planlarının mahiyeti dikkate alınarak kurulan diğer koordinatörlüklerden oluşacağı hükme bağlanmıştır. Ayrıca Başkanlıklardaki koordinatörlüklerin sayısının altıyı geçemeyeceği belirtilmiştir.

Başkanlıkta Başkan Yardımcılıklarına bağlı; Beşeri, Sosyal ve Kurumsal Gelişme, İzleme ve Değerlendirme, Ekonomik Kalkınma Sanayi ve Hizmetler, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Planlama ve Proje Geliştirme ile Yönetim Hizmetleri Koordinatörlükleri bulunmaktadır.

642 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye Ekli (I) sayılı cetvelde gösterildiği üzere Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı; Konya merkez olmak üzere Aksaray, Karaman, Niğde, Nevşehir, Yozgat, Kırşehir ve Kırıkkale illerini kapsamak üzere teşkilatlanmıştır.

642 sayılı KHK gereğince, Başkanlıkların personeli 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabidir. Ayrıca, özel bilgi ve ihtisası gerektiren konularda kadro aranmaksızın ve

diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın yerli ve yabancı uzmanlar Başkanlıklarda sözleşmeli olarak çalıştırılabilmektedir.

Başkanlıkta 31.12.2024 tarihi itibarıyla 657 sayılı Kanun'a tabi 45 kadrolu personel, 642 sayılı KHK kapsamında 2 sözleşmeli personel, 1 geçici görevli personel ve 26 sürekli işçi olmak üzere toplam 74 personel görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

642 sayılı KHK'ya göre Başkanlıkların gelirleri, genel bütçeden yapılacak yardımlar, her türlü bağış, yardım, kredi, hibe ve vasiyetler, Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler ile diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Başkanlığın 2024 yılı bütçe verileri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2024 Yılı Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Kodu	Bütçe Gideri Türü	Başlangıç Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)	Harcama/ Yıl Sonu Ödeneği (%)
01	Personel Giderleri	37.485.000,00	49.393.000,00	46.778.847,26	94,71
02	Sosyal Güvenlik Giderleri	5.126.000,00	7.238.000,00	6.766.750,22	93,49
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	17.278.000,00	18.587.300,00	14.159.629,64	76,18
05	Cari Transferler	1.210.000,00	1.460.000,00	688.232,34	47,14
06	Sermaye Giderleri	18.600.000,00	8.710.000,00	4.471.409,76	51,34
07	Sermaye Transferleri	360.000.000,00	368.447.350,00	349.949.525,00	94,98
Toplam		439.699.000,00	453.835.650,00	422.814.394,22	93,16

Tablo 1'de gösterildiği üzere, 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile KOP BKİB bütçesi 439.699.000,00 TL olarak belirlenmiştir. Bütçe ödeneklerinde en büyük payı %81,87 oranıyla sermaye transferleri ödenek kalemi oluşturmaktadır. Yıl içerisinde gerçekleştirilen ödenek işlemleri sonucunda yıl sonu ödeneği 453.835.650,00 TL'ye yükselmiştir. Söz konusu ödeneğin 422.814.394,22 TL'si harcanmıştır. Buna göre yıl sonu itibarıyla gerçekleşen harcamanın yıl sonu ödeneğine oranı ise %93,16 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırılması

Kodu	Bütçe Geliri Türü	Planlanan Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşen Bütçe Geliri (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	572.000,00	704.492,71	123,16
04	Alınan Bağış ve Yardımlar	427.699.000,00	371.247.150,00	86,80
05	Diğer Gelirler	10.428.000,00	62.454.001,34	598,91
Toplam		438.699.000,00	434.405.644,05	99,02

Tablo 2'de görüleceği üzere, planlanan bütçe gelirlerinde en büyük payı % 97,49 oranıyla alınan bağış ve yardımlar tertibi almaktadır. Alınan bağış ve yardımlar, 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile İdarenin bağlı kuruluşu olduğu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin transferler tertibinden gönderilen Hazine yardımından oluşmaktadır. 2024 yılı gerçekleşmesi 434.405.644,05 TL olan toplam bütçe gelirin 371.247.150,00 TL'si alınan bağış ve yardımlardan, 62.454.001,34 TL'si diğer gelirlerden, 704.492,71 TL'si ise teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden meydana gelmektedir. Yıl sonu itibarıyla planlanan bütçe gelirlerinin gerçekleşme oranı % 99,02'dir.

Tablo 3: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Net Faaliyet Gelirleri	Enflasyon Düzeltmesi	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
431.485.794,70	434.443.626,41	40.754.478,32	43.712.310,03

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre KOP BKİB 2024 yılı faaliyet giderleri 431.485.794,70 TL, net faaliyet gelirleri 434.443.626,41 TL'dir. Enflasyon düzeltmesi ise 40.754.478,32 TL olup bunun neticesinde 43.712.310,03 TL olumlu faaliyet sonucu gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

KOP BKİB, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idaresi olması nedeniyle Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'ne ve 5018 sayılı Kanun'un muhasebe işlemlerini içeren maddelerine tabidir. Muhasebe hizmetleri Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğı geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğı muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurumun organizasyon şeması ve personelin görev tanımlarını, yetki ve sorumluluklarını gösteren çizelge hazırlanmıştır.

Kurum yönetimince “Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Personeli Etik Davranış İlkeleri ve Etik Komisyonu Yönergesi” çıkarılmış olup, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkelerinin uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Hizmet içi eğitim çalışmaları “Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Hizmet İçi Eğitim Yönergesi” doğrultusunda sürdürülmekte olup anket yoluyla eğitim ihtiyaç analiz çalışmaları yapılmaktadır.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselme ve disiplin hükümleri dâhil süreçler yönetmelik ve yönergeler ile belirlenerek Kurum web sitesinde yayınlanmış olup, tüm personele duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

İdarenin 2024-2028 Stratejik Planı 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve diğer mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

Performans Programları mevzuat gereklerine uygun olarak hazırlanmaktadır. Performans programında yer alan hedef ve faaliyetlere ilişkin maliyet hesaplamaları yapılmış ve kaynak ihtiyacı gösterilerek Stratejik Plan/Performans Programı/Bütçe ilişkisi sağlanmıştır.

Kurumun amaç ve hedeflerine ulaşması önündeki riskler ve risklerin nasıl yönetileceğine ilişkin tespit ve değerlendirmeler Stratejik Planda belirlenmiş, ancak faaliyetler ve iş süreçleri düzeyinde iç kontrol riskleri belirlenmemiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Kurumda yürütülen faaliyetlere ilişkin iş akış süreçleri, hassas görevler ve bu görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiştir.

Kurumun amaç ve hedeflerine ulaşması önünde risk teşkil eden kurumsal riskler belirlenmiş olmakla birlikte bu riskleri yönetmek amacıyla kontrol strateji ve yöntemleri geliştirilmemiştir.

Ön mali kontrol fonksiyonu Kurumun mali hizmetler görevlilerince yerine getirilmektedir. Yapılan görevlendirmelerde, görevler ayrılığı ilkesine uyulmakta, personel sayısı elverdiği ölçüde, iş yürütme, onaylama, kontrol etme görevlerinin farklı kişilerce yerine getirilmesine özen gösterilmektedir. Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği 9 no'lu Standart ile belirlenen "Görevler ayrılığı ilkesi" ile çelişen bir uygulama mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare Faaliyet Raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. Faaliyet

Raporlarında hedeflere ulaşma seviyesi ve sapma nedenleri açıklanmaktadır

Kurum, gerçekleştirilen projelere ilişkin başvurular, projelerin izlenmesi, yapılan/yapılacak ödemeler, yeni projelerin dağılımları gibi yöneticilerin ihtiyaç duyabileceği bilgiye ulaşımı sağlayan ve yönetimin gerekli raporları oluşturulabildiği, uygun yetkilendirmelerin yapıldığı bir yönetim bilgi sistemine sahiptir.

Kurumun veri kayıt ve dosyalama sistemi Evrak Kayıt-Dosyalama ve Sevk İşlemlerine İlişkin Yönerge ve Arşiv Yönergesi doğrultusunda Elektronik Bilgi Yönetim Sistemi yazılımı aracılığıyla gerçekleşmekte, e-imza kullanılarak kurum içinden veya dışından erişim sağlanabilmektedir. Bilgi Sisteminin güvenliği lisanslı yazılım programlarıyla sağlanmakta, güvenlik testleri ve gerekli yedeklemeler yapılmakta, şayet varsa açıklar Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile iş birliği halinde kapatılmaktadır.

İzleme Standartları

İdarede Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış olup, Başkanlığın web sayfasında yayınlanmıştır. Eylem Planı, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olarak 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde hazırlanmaktadır. Ancak, İç kontrol sistemine ilişkin bir değerlendirme ve raporlama çalışması yapılmamaktadır. İdare, iç denetçi kadrosuna sahip değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yılı İçerisinde Harcanamayan Proje Ödeneklerinin Uygulayıcı Kuruluşların Açtığı Banka Hesaplarına Blokeli Olarak Aktarılması ve Bu Kaynakların Takip Eden Yıllarda Muhasebe Sistemi Dışında Yönetilmesi

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2024 Yılı Yatırım Programında yer alan projeleri için uygulayıcı kuruluşların hesabına aktarılan kaynakların ancak yüzde 50,39'u oranında iş yapılabildiği, geriye kalan tutarın Başkanlığın muhasebe sistemi dışında takip edilmek üzere uygulayıcı kuruluşların proje hesaplarına blokeli olarak aktarıldığı görülmüştür.

KOP BKİB, Konya Ovası Projesi (KOP) Bölgesinde yatırımların gerektirdiği araştırma, planlama, programlama, projelendirme, proje destekleme, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerinin yerine getirilmesi suretiyle KOP Bölgesi illerinin kalkınmasını hızlandırmak amacıyla kurulmuştur. Başkanlık bu amacı gerçekleştirmek için bütçesinin önemli bir bölümünü oluşturan sermaye transferleri (07.01) ekonomik kodlarını içeren bütçe tertibinde yer alan ödeneklerle, KOP Bölgesinde bulunan uygulayıcı kamu kurum ve kuruluşlarına proje destekleri sağlamaktadır.

Uygulayıcı kuruluşlar il özel idareleri, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları, belediyeler, kalkınma ajansları, araştırma kuruluşları, üniversiteler ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından oluşmaktadır.

2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu E-Cetveli 13'üncü sırasında bu ödeneklerin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kullandırılacağı ifade edilmiştir.

Bütçe Kanunu'nda yer alan bu hüküm gereğince, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2024 yılı için hazırlanan "Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullandırılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar" 16.07.2024 tarihli ve E-99361562-010.99-5885241 sayılı Bakan Oluruyla yürürlüğe konularak ilgili kuruluşlara duyurulmuştur.

Usul ve Esaslar'ın 9'uncu maddesinde uygulayıcı kuruluşların proje hesabına nakit aktarım yapılabilmesi için uygulayıcı kuruluşun ilgili ödemeye ilişkin protokolde belirtilen ve tabi olduğu mevzuat gereğince hazırlaması gereken ödeme evraklarını Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına sunması yani proje faaliyetlerinin fiilen gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Aynı maddenin on üçüncü fıkrasında uygulamaya istisna getirilerek bölge kalkınma idaresi başkanlıkları ile uygulayıcı kuruluş arasında protokolü imzalanmış ve uygulayıcı kuruluş

tarafından ihale süreci başlatılmış ancak yılı içerisinde tamamlanamayacağı öngörülen projelerin ödeneğinin, yılı içerisinde uygulayıcı kuruluşun proje hesabına ertesi yıllarda kullanılmak üzere defaten blokeli olarak aktarılması imkânı sağlanmıştır. Bu hükmü istinaden, KOP BKİ Başkanlığı ile uygulayıcı kamu kurum ve kuruluşları arasında imzalanan matbu protokollerde de benzer düzenlemelere yer verilmiştir.

Yılı ödeneklerinin tenkis edilmemesi amacıyla getirildiği değerlendirilen bu istisnai düzenlemenin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 20'nci maddesindeki, bütçe ödeneklerinin tahsis edildikleri amaçlar doğrultusunda yılı içinde yaptırılan iş, satın alınan mal ve hizmetler ile diğer giderlerin karşılanmasında kullanılacağı hükmüyle aykırılık oluşturduğu ve aşağıda ayrıntılı olarak açıklanacağı üzere uygulamada bazı sorunlara neden olduğu değerlendirilmektedir. Başkanlığın 2024 Yılı Yatırım Programında yer alıp aynı yıl uygulamaya başlanan projeler için uygulayıcı kuruluşların hesabına gönderdiği kaynaklarla bu kaynakların kullanılma durumları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Proje Ödeneklerinin Kullanım Durumu (TL)

Kuruluşlara Gönderilen Toplam Kaynak (A)	2024 yılı İş/Harcama Tutarı (B)	Kuruluşların İade Ettiği Tutar (C)	Blokeli Olarak Ertesi Yıla Devreden Tutar (D)	Kaynakların Kullanılma Oranı (%) [E=B/(A-C)*100]
239.262.683,50	120.554.846,08	12.421,10	118.695.416,32	50,39

Tabloda görüldüğü üzere Yatırım Programına göre 2024 yılında başlayıp aynı yıl içerisinde tamamlanması öngörülen işlerin ancak yüzde 50,39'u yılı içerisinde tamamlanabilmiştir.

Yılı içinde harcanamayan ödenekler Usul ve Esaslar'ın yukarıda belirtilen istisna düzenlemesine dayanılarak Başkanlığın mali tablolarına bütçe gideri yazılmak suretiyle uygulayıcı kamu kuruluşlarının proje hesaplarına blokeli olarak gönderilmiş, ertesi yılın ödenekleriyle ilişkilendirilmemiş, 2025 Yılı Yatırım Programına dâhil edilmemiştir.

Uygulayıcı kuruluşların proje hesaplarına blokeli olarak gönderilen bu tutarlar devam eden yıllarda yapılan iş oranında gerekli kontroller yapıldıktan sonra serbest bırakılarak uygulayıcı kuruluşlarca yüklenicilere ödeme yapma imkânı tanınmakta, bu işlem Başkanlığın muhasebe sisteminin dışında yürütülerek Başkanlık bünyesindeki koordinatörlükler tarafından takip edilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında sermaye transferlerin, Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferleri Ödeneklerinin Kullandırılması, İzlenmesi ve Denetimine

İlişkin Usul ve Esasları çerçevesinde kullanıldığı ifade edilmiştir. Cevapta projelerin; ihale süreç ve işlemlerine geç başlanabilmesi, bazı projelerin kapasitelerinin büyük olması nedeniyle inşaat/yapım sürelerinin 10-12 ay gibi zaman alması, yüklenicilerce ihalelere itiraz etmeleri, ihale işlemlerinde birtakım aksaklıkların meydana gelmesi, mal ve hizmet temininde zorluklar yaşanması ve yapım işlerinde yılın son aylarında havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan günler olması vb. sebeplerden dolayı ilgili yılı içerisinde tamamlanamadığı belirtilmiştir. İdare cevabında aktarılan ödeneklere ilişkin muhasebe hizmetlerinin, uygulayıcı kuruluşun kamu idaresi olması nedeniyle devlet muhasebe sistemi içerisinde yürütüldüğü ve bu nedenle devlet/kamu muhasebe sistemi dışında takip edilmesi gibi durumun meydana gelmesinin mümkün olmadığı savı da yer almaktadır. Cevapta ayrıca, projelerin desteklenmesi ile ilgili sürecin uzun ve ilgili mevzuatın çok olması nedenleriyle, desteklenecek projelerin bir sonraki yıl yatırım programı ile ilişkilendirmesinin zor olduğu görüşü de dile getirilmiştir. Sorunun çözümü için sermaye transferi ödeneklerinin gelecek yıllara devredilebilmesi ve kullanılabilmesine imkân sağlayacak mevzuat değişikliğinin yapılması gerektiği de vurgulanmıştır.

Sonuç olarak mevcut uygulama ile ertesi yıllarda yapılacak işler için blokeli olarak devredilen tutarlar, 2024 yılı mali tablolarında 630 Giderler Hesabı ve Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosunda ise 830 Bütçe Gideri hesabında yer almakta dolayısıyla 5018 sayılı Kanun'un 20/d maddesinde yer alan bütçe ödeneklerinin yılı içinde yaptırılan iş, satın alınan mal ve hizmetler ile diğer giderlerin karşılanmasında kullanılacağı hükmüne aykırı davranılmakta ve Başkanlık tarafından desteklenen yatırım projeleri gerçekleştirme ve uygulama sonuçları doğru bilgi sunmamaktadır. Oysaki, desteklenen projeler için fiilen gerçekleştirilen iş miktarı kadar transfer ödeneklerinin gider olarak kaydedilmesi ve yatırım programlarının ilgili olduğu yılda gerçekleştirilmesi planlanan yatırım harcamalarını içermesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gayrimaddi Hak Alımlarında Sermaye Giderleri Yerine Cari Giderler Tertibinden Ödeme Yapılması

İdare tarafından gayrimaddi hak alımlarında 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu eki (E) Cetvelinde belirlenmiş olan tutarı aştığı halde, 06- Sermaye Giderleri tertibi yerine 03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinden ödeme yapıldığı tespit edilmiştir

31.12.2023 tarihli ve 32416 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 7489 sayılı 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu eki (E) Cetvelinin 25'inci maddesinde;

“Aşağıda yer alan her bir alım için ihtiyacın nereden ve hangi usulle temin edileceğine bakılmaksızın vergiler dahil olmak üzere;

- a) Menkul mal alımlarında 95.000 Türk Lirasını,*
- b) Gayrimaddi hak alımlarında 75.000 Türk Lirasını,*
- c) Menkul malların bakım ve onarımlarında 95.000 Türk Lirasını,*
- d) Gayrimenkullerin bakım ve onarımlarında 207.000 Türk Lirasını,*

aşan tutarlar “(03) Mal ve Hizmet Alım Giderleri” tertiplerinden ödenemez. “(06) Sermaye Giderlerine” ilişkin olarak yukarıdaki limitlerin uygulanmasında toplam proje ödeneği esas alınır...” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümden anlaşılabacağı üzere, menkul mal alımları ile bunların bakım ve onarımlarına, gayrimaddi hak alımlarına ve gayrimenkullerin bakım ve onarımlarına ilişkin gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımlarında yukarıda belirtilen limitleri aşan harcamaların 03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinden karşılanmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Kurumun 2024 yılı gayrimaddi hak alımlarında yukarıda bahsedilen parasal sınırlar dikkate alınmadan hatalı tertiplerden ödeme yapıldığı görülmüştür. Söz konusu durum, Kurumun bütçe uygulama tablosu ile bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosunun hatalı sonuç vermesine yol açmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından siber saldırılara maruz kalan internet sitesinin ivedi bir şekilde yenilenmesi mecburiyeti nedeniyle bu hizmet bedelinin ödemesinde 03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertibinin kullanılması zorunluluğu doğduğu, bundan sonra bulgu doğrultusunda ilgili yıl Bütçe Kanununun (E) Cetvelinin ilgili maddesinde yer alan tutarları aşan herhangi bir ödemenin cari giderler tertibinden yapılmayacağı, projeye ilişkin olmayan cari giderlerde sınır değerlere azami özen ve hassasiyet gösterilerek sınır değerlerin aşılmayacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, parasal sınırları aşan gayrimaddi hak alımlarında ödemelerin 03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri tertipleri yerine 06- Sermaye Giderleri tertiplerinden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Bazı Hizmet Alımlarında Kalkınma Ajansları İçin Düzenlenen Mevzuatın Uygulanması

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından Kalkınma Ajanslarının ortak ihtiyaçları için bazı hizmetlerin doğrudan temin yöntemiyle alımı işine Bölge Kalkınma İdarelerinin de dâhil edildiği görülmüştür.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından 2024 yılında uygulanmak üzere Kalkınma Ajansları Mal Hizmet ve Yapım İşi Satın Alma ve İhale Usul ve Esasları'na göre doğrudan temin usulü ile aşağıda belirtilen alımlar yapılmıştır:

- Bir Şirketten bir yıl süreli bilgi sistemleri alım işi gerçekleştirilmiş, söz konusu alıma ilişkin Çerçeve Protokol (sözleşme) 25.12.2023 tarihinde imzalanmış, Protokol kapsamına tüm Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları da dâhil edilmiştir.

- Bir Haber Ajansından bir yıl süreli medya takip sistemi alım işi gerçekleştirilmiş, söz konusu alıma ilişkin Çerçeve Protokol (sözleşme) 31.12.2023 tarihinde imzalanmış, Protokol kapsamına tüm Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları da dâhil edilmiştir.

- Bir Şirketten veri merkezi erişim hizmeti, internet erişim hizmeti güvenlik duvarı hizmeti, yedekleme hizmeti, bulut işlemleri, e-mail ve dosya paylaşım hizmeti satın alınmış, söz konusu alıma ilişkin Çerçeve Protokol (sözleşme) 09.08.2022 tarihinde imzalanmış, Protokol kapsamına tüm Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları da dâhil edilmiştir.

Söz konusu Esaslar'ın "Temel İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, *"Ajanslar arası koordinasyonu ve uygulama birliğini sağlamak üzere kaynakların verimli kullanılmasını teminen Ajansların ortak ihtiyaçlarına yönelik mal ve hizmetler için Bakanlık koordinasyonunda merkezi düzeyde şartname hazırlanarak fiyat teklifleri toplanıp ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenebilir. Bu mal ve hizmetler ajans tarafından doğrudan temin yolu ile alınır. Satın alma dosyasına; bakanlık protokolü, merkezi düzeyde*

hazırlanan şartname ve fiyat teklifleri eklenir. Ajans gerek görmesi durumunda tarafların yükümlülükleri için ayrıca sözleşme imzalar.” hükmü yer almaktadır.

Bu fıkra kapsamında Kalkınma Ajansları merkezi düzeyde yapılacak işlemlerle ortak olarak doğrudan temin yöntemiyle ihtiyaçlarını karşılayabilirler. Ancak Kalkınma Ajansları için getirilen ihtiyaçların ortak teminine ilişkin Usul ve Esaslar’da Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarına yer verilmemiştir.

Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na tabi olup Kalkınma Ajansları ile ilgili mevzuat hükümlerine tabi değildir. Bu nedenle Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları, Genel Müdürlük tarafından Kalkınma Ajansları için yapılan ortak alım protokollerine dâhil edilemez.

Kamu İdaresi cevabında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün yazıları (direkfipleri) doğrultusunda; bilgi sistemleri alım işi, medya takip sistemi alım işi ve veri merkezi erişim hizmeti, internet erişim hizmeti, güvenlik duvarı hizmeti, yedekleme hizmeti, bulut işlemleri, e-mail ve dosya paylaşım hizmetinin gerçekleştirildiğini ifade etmiştir. Cevapta Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile görüşüldüğü ve elektronik bilgi erişimini ilgilendiren sözleşmenin iptal edildiği belirtilerek bu alandaki iş ve işlemlerin Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde gerçekleştirileceği bilgisi de yer almaktadır.

Sonuç olarak, Bakanlık koordinasyonunda yapılacak ortak satın alma işlerine Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının dâhil edilmesi mevzuata uygun değildir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Yılı İçerisinde Harcanamayan Proje Ödeneklerinin Uygulayıcı Kuruluşların Açtığı Banka Hesaplarına Blokeli Olarak Aktarılması ve Bu Kaynakların Takip Eden Yıllarda Muhasebe Sistemi Dışında Yönetilmesi	2023	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus düzeltilmediğinden 2024 yılında tekrar bulgu yazıldı.